

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Комітету «17» січня 2024 року

(протокол № 137)

З В І Т

про роботу Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування за період роботи десятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання (вересень 2023 р. – січень 2024 р.)

Робота Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (далі – Комітет) у період десятої сесії була зосереджена на виконанні основних функцій Комітету, визначених Законом України «Про комітети Верховної Ради України», зокрема на здійсненні законопроектної роботи, спрямованої на виконання Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2023 рік, затвердженого Постановою Верховної Ради України від 7 лютого 2023 року № 2910-ІХ, на створенні законодавчого підґрунтя для забезпечення сталого функціонування системи охорони здоров'я в умовах воєнного стану, адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis ЄС) і виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, а також на продовженні медичної реформи, зокрема розвитку електронної системи охорони здоров'я та формуванні єдиного медичного простору.

За період десятої сесії проведено 8 засідань Комітету, у тому числі 7 в режимі відеоконференції, 1 виїзне, на яких розглянуто 11 проектів законодавчих актів, у тому числі 5, з підготовки яких Комітет був визначений головним, та 6 законопроектів, до яких за результатами розгляду надано пропозиції іншому комітету Верховної Ради України, а також 14 питань, що стосуються предметів відання Комітету та організації його роботи, у тому числі 6 у порядку контролю.

22 вересня 2023 року відбулося виїзне засідання Комітету в м. Дніпро, на якому народні депутати України - члени Комітету заслухали Міністра охорони здоров'я Віктора Ляшка, Голову Дніпропетровської обласної ради Миколу Лукашука, заступника Начальника Дніпропетровської обласної військової адміністрації Володимира Орлова та керівників регіональних закладів охорони здоров'я щодо організації надання медичної допомоги у закладах області військовим та цивільному населенню.

Крім того проведено:

4 засідання підкомітетів;

2 «круглих столи»;

3 засідання робочих груп;

10 тематичних нарад;

інші заходи Комітету.

1. Щодо законопроектної функції Комітету

За звітний період Верховною Радою України прийнято 1 Закон України та 1 Постанову Верховної Ради України.

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державного регулювання обігу рослин роду коноплі (*Cannabis*) для використання у навчальних цілях, освітній, науковій та науково-технічній діяльності, виробництва наркотичних засобів, психотропних речовин та лікарських засобів з метою розширення доступу пацієнтів до необхідного лікування», яким врегульовуються питання можливості культивування та обігу медичних конопель з метою подальшого їх застосування у медичній практиці для лікування пацієнтів з онкологією, епілепсією, хворобою Паркінсона, а також корекції посттравматичних стресових розладів (ПТСР), які через війну масово діагностуються як у військових, так і у цивільних осіб. Законом передбачається вживання виготовлених з медичних конопель препаратів виключно у лікувальних цілях, та визначаються суворі заходи контролю і нагляду у цій сфері (Закон прийнято 21.12.2023 р., 17.01.2024 р. направлено на підпис Президента України).

2. Постанова Верховної Ради України «Про внесення змін до Постанови Верховної Ради України «Про забезпечення належним медичним обслуговуванням військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу, які зазнали поранення, контузії чи іншого ушкодження здоров'я під час подій на сході України» від 08.11.2023 року № 3435-ІХ, якою надано право усім військовослужбовцям, які брали участь у забезпеченні оборони України у зв'язку з агресією рф проти України на безоплатне медичне обслуговування в Державній науковій установі «Науково-практичний центр профілактичної та клінічної медицини» та клінічній лікарні «Феофанія» Державного управління справами.

Також підготовлено до розгляду Верховною Радою України у першому читанні 2 законопроекти, з підготовки яких Комітет визначено головним, а саме:

1. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення спроможності наглядових рад закладів охорони здоров'я та продовження спрощеного періоду реорганізації в державні некомерційні підприємства, поданий народними депутатами України Дмитрієва О.О. та іншими народними депутатами України (р. № 10094).

2. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення організації надання медичної допомоги із застосуванням трансплантації, поданий народними депутатами України Дмитрієва О.О. та іншими народними депутатами України (р. № 9558).

Крім того, Комітетом було продовжено роботу над євроінтеграційним проектом Закону про медичні вироби (р. № 7585 від 25.07.2022 р.).

Активна робота над законопроектами відбувалася у підкомітетах Комітету, зокрема проводилися засідання підкомітетів та робочих груп, створених при підкомітетах, а також тематичні наради.

У період десятої сесії проведено 4 засідання підкомітетів Комітету (2 - засідання підкомітету з питань адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу (acquis EC), виконання міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції; 1 - з питань охорони здоров'я; 1 - з питань фармації та фармацевтичної діяльності), на яких розглянуто законопроекти:

про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення спроможності наглядових рад закладів охорони здоров'я та продовження спрощеного періоду реорганізації в державні некомерційні підприємства (р. № 10094 від 28.09.2023 р.);

про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо удосконалення системи медичних закупівель (р. № 10282 від 23.11.2023 р.);

про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення обмежень для медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації під час здійснення ними професійної діяльності (р. № 10293 від 27.11.2023 р.).

З метою залучення до обговорення законопроектів та інших нагальних питань у сфері охорони здоров'я більш широкого кола стейкхолдерів, Комітетом було проведено 2 «круглих столи», зокрема:

«круглий стіл» з нагоди Всесвітнього дня серця на тему: «Стань на варті свого серця – активізація заходів для подолання поведінкових факторів ризику серцево-судинних захворювань» з метою напрацювання дієвих заходів з підвищення усвідомлення суспільством небезпеки серцево-судинних захворювань та активізації профілактики цих суспільно небезпечних хвороб за участі народних депутатів України, представників Міністерства охорони здоров'я України, Національної служби здоров'я України, Центру громадського здоров'я МОЗ України, Бюро ВООЗ в Україні, провідних фахівців науково-практичних установ Національної академії медичних наук України, представників благодійних та громадських організацій;

«круглий стіл» на тему: «Психоделічно асистована терапія як новітній метод лікування ПТСР - міжнародний досвід та можливості для України» за участі Уповноваженого Президента України з питань реабілітації учасників бойових дій, представників Міністерства охорони здоров'я України, Міністра внутрішніх справ України, Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Державного експертного центра МОЗ України, Департаменту боротьби з наркозлочинністю Нацполіції України, Національної гвардії України, Центру громадського здоров'я МОЗ України, представників міжнародних організацій (MAPS Public Benefit Corporation (MAPS PBC), Aspen Psychedelic Resource Center врієс з Right to Heal Aspen (RTHA), (США), Оттавського Університету (Канада), провідних науковців та практиків, представників громадських організацій.

Також відбулися засідання робочих груп з таких питань:

стан впровадження та розробки нормативно-правових актів на виконання вимог Закону України «Про лікарські засоби» для спільного напрацювання плану заходів для повного приведення законодавства України у відповідність із *acquis* ЄС в сфері охорони здоров'я;

обговорення доопрацьованої редакції євроінтеграційного проекту Закону «Про медичні вироби» (нова редакція) р. № 7585.

В ході підготовки до другого читання проекту Закону України про регулювання обігу рослин роду коноплі (*Cannabis*) в медичних, промислових цілях, науковій та науково-технічній діяльності для створення умов щодо розширення доступу пацієнтів до необхідного лікування онкологічних захворювань та посттравматичних стресових розладів, отриманих внаслідок війни» (р. №7457) Головою Комітету та народними депутатами України, членами Комітету проведено низку робочих нарад, консультацій та зустрічей з народними депутатами України – авторами поправок до законопроекту, представниками Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства аграрної політики, бізнесу, громадського сектору, донорами, експертами відповідних національних та міжнародних організацій для врегулювання спірних питань та вироблення консолідованої позиції.

II. Щодо контрольної функції Комітету

За звітний період Комітетом з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування:

1) організовано здійснення моніторингу стану виконання наданих прийнятими законами України доручень Уряду;

2) на засіданнях Комітету заслухано в порядку контролю такі питання:

щодо необхідності поновлення перевірок аптечних закладів Державною службою України з лікарських засобів та контролю за наркотиками та Державною службою України з питань праці;

щодо прискорення внесення на розгляд Верховної Ради України проекту Закону, спрямованого на удосконалення регулювання обігу дієтичних добавок;

про формування проекту Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2024 рік;

про прогрес у підготовці входження установ Національної академії медичних наук України до єдиного медичного простору та їх контрактуванні Національною службою здоров'я України за Програмою медичних гарантій;

про організацію надання медичної допомоги у закладах охорони здоров'я Дніпропетровської області цивільному населенню та пораненим внаслідок військових дій, стан забезпечення необхідними лікарськими засобами та витратними матеріалами, а також організацію практичної частини первинної

спеціалізації (інтернатури) для випускників вищих медичних навчальних закладів.

3) Проведено низку робочих нарад, на яких відбулося обговорення таких питань:

надання ліків зі співчуття як гуманітарної допомоги з представниками Міністерства фінансів України, Міністерства економіки України, Міністерства охорони здоров'я України, Національної служби здоров'я України;

можливі напрями співпраці у сфері медичної гуманітарної допомоги та навчання українських лікарів нарада з представниками Міжнародної благодійної організації MedGlobal за участі голів комітетів Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів та зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва;

законодавче регулювання механізмів закупівлі медичного обладнання (розгляд пропозицій та зауважень до напрацьованого законопроекту) за участі народних депутатів України, представників НАБУ, НАЗК, СБУ, МВС, МОЗ, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України, Національної поліції України, Держприкордонслужби, ДП «Медичні закупівлі України», БФ «Пацієнти України»;

регулювання відносин між учасниками фармацевтичного ринку (зокрема питання надмірної концентрації аптечних закладів в окремих районах міст та потреба в нормативному регулюванні вимог до відкриття нових аптечних закладів поряд із тими, що вже працюють; етичної поведінки аптечних мереж на ринку; належного професійного добору кадрів в аптечні заклади та інш.) з народними депутатами України – членами Комітету, представниками Міністерства охорони здоров'я України, Держлікслужби та Громадської спілки «Фармацевтична Ліга України»;

щодо проведення спільного засідання профільних комітетів Верховної Ради України з Комітетом з питань навколишнього середовища, громадського здоров'я та безпеки харчових продуктів Європейського Парламенту з Комітетом Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування;

Також проведено робочі наради для:

узгодження спірних питань щодо проекту Закону про регулювання обігу рослин роду коноплі (*Cannabis*) в медичних, промислових цілях, науковій та науково-технічній діяльності для створення умов щодо розширення доступу пацієнтів до необхідного лікування онкологічних захворювань та посттравматичних стресових розладів, отриманих внаслідок війни (р. № 7457);

проведення додаткових консультацій щодо проекту Закону про регулювання обігу рослин роду коноплі (*Cannabis*) в медичних, промислових цілях, науковій та науково-технічній діяльності для створення умов щодо розширення доступу пацієнтів до необхідного лікування онкологічних захворювань та посттравматичних стресових розладів, отриманих внаслідок війни (р. № 7457);

узгодження основних положень доопрацьованої редакції проекту Закону «Про медичні вироби» (нова редакція) з представниками Міністерства охорони здоров'я України та експертами.

Крім того, проведено нараду-семінар «Біотехнології в аграрному секторі: міжнародний досвід державного регулювання та розвитку ринків» з представниками Міністерства сільського господарства США (FAS/USDA), Інституту Сільського Господарства та Харчових Технологій (США) та Аграрного Дорадчого Центру BRIDGES (США)), а також робочу зустріч з генеральними директорами медичних закладів Хмельницької області за участі народних депутатів України.

III. Інші заходи

У період роботи дев'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання Голова Комітету та народні депутати України – члени Комітету брали активну участь у роботі консультативно-дорадчих та координаційних органів, утворених для вирішення нагальних проблем охорони здоров'я, її подальшого реформування та розвитку. Зокрема Головою Комітету взято участь у:

засіданні робочої групи Міністерства охорони здоров'я України з посилення ролі приватних закладів охорони здоров'я у відновленні та розвитку системи охорони здоров'я та підбиття підсумків реалізації пілотного проекту з фармацевтичного страхування;

засіданні «круглого столу», що проводився Американською торговельною палатою, на якому обговорили питання, пов'язані із боротьбою з фальсифікованою та контрафактною продукцією у сфері охорони здоров'я. У заході також взяли участь колеги - народні депутати України, представники Міністерства охорони здоров'я України, Державної служби України з лікарських засобів та контролю за наркотиками, Офісу Генерального прокурора, Служби безпеки України, Національної поліції України, пацієнтських організацій та члени Американської торговельної палати;

форумі «Доступні ліки-2023», під час якого разом з представниками Міністерства охорони здоров'я України, Національної служби здоров'я України, USAID, SafeMed, Всесвітньої організації охорони здоров'я, Світового банку та іншими партнерами обговорили підсумки роботи за п'ятирічний період програми «Доступні ліки»;

форумі «Prozorro Market: особливості медичних держзакупівель та перспективи розвитку», під час якого обговорили ефективність медичних закупівель через Prozorro Market разом із представниками Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства економічного розвитку України, Національної агенції «Медичні закупівлі України», керівниками лікарень та міжнародними партнерами. За 2023 рік більше 2 тис. медичних закладів придбало медичні товари на суму 533 млн грн (у 2022 році – на 28 млн грн). Економія склала 145,9 млн грн або 24% (28.09.2023 р.);

конференції «Реабілітація в Україні: нова реальність та можливості» разом з представниками НСЗУ, Міністерства у справах ветеранів, громадських організацій та керівниками медичних закладів, де презентував напрацьовані командою Президента заходи з реформуванням системи реабілітації, психологічної допомоги, військово-лікарських комісій та МСЕКів для реагування на виклики війни;

науково-практичній конференції «Розвиток системи трансплантації в Україні: якість та безпека», де обговорювались питання щодо прозорості та єдиних стандартів для всіх закладів, що працюють за Програмою медичних гарантій, а також проблеми, які належить вирішити для подальшого розвитку галузі;

засіданні Міжвідомчої координаційної ради з упровадження Всеукраїнської програми ментального здоров'я за участі першої леді Олени Зеленської, де підбили підсумки з впровадження програми за 2023 рік та презентували проекти психологічної допомоги українцям;

науково-практичній конференції «Індивідуалізація лікування злоякісних пухлин грудної залози та інших локалізацій» (Хмельницька область);

засіданні Ради безбар'єрності, яка проходила під головування прем'єр-міністра Дениса Шмигала, спікера Верховної Ради Руслана Стефанчука, та за участю першої леді Олени Зеленської, на якому було презентовано результати реалізації флагманських проєктів з упровадження безбар'єрності та обговорено плани на наступний рік;

засіданні Конгресу місцевих та регіональних влад при Президентові України, де обговорювались питання щодо членства України в ЄС;

засіданні Офісу координації розвитку електронної охорони здоров'я, де підбили підсумки за 2023 рік та узгодили «дорожню карту» цифрових проєктів на 2024 рік;

засіданні колегії Міністерства охорони здоров'я України, де розглядалися розглянули питання виконання зобов'язань України перед ЄС у медичній сфері, зокрема рух «дорожньою картою» створення регуляторного органу у фармацевтичному секторі тощо.

Також проведено низку робочих зустрічей з представниками міжнародних організацій з питань підтримки системи охорони здоров'я України в умовах війни та її подальшого реформування, зокрема:

з керівництвом американської волонтерської організації Global Response Medicine, під час якої обговорили підсумки навчання українських медиків за три місяці за стандартами США, організованого GRM в рамках підписаного Меморандуму про співробітництво між Комітетом, Міністерством охорони здоров'я, Міністерством оборони України, Державною прикордонною службою України, Національною гвардією України та Global Response Medicine. Тренінги проводяться за напрямками: невідкладні стани, хірургія, опіки. За невідкладними станами майже місяць навчали 8 лікарів на Харківщині, в тому числі під час

практичної частині тренінгів допомогли 17 пацієнтам. По хірургії тренінг вів відомий хірург Джеймс Стоун 2 тижні на Дніпропетровщині – їх пройшли 25 цивільних хірургів та анестезіологів, а також один хірург Нацгвардії та 2 хірурга з Інтернаціонального легіону. Стартували навчання у Києві щодо медичної допомоги при опіках;

з головним виконавчим директором Janz corporation Піком Фінстербушем та президентом Janz corporation Брайаном Хілі стосовно нагальних проблем української системи охорони здоров'я та можливих шляхів підтримки медичного сектору України з боку американських колег;

з представниками міжнародної благодійної організації MedGlobal за участі Голови Комітету з питань соціальної політики Галини Третьякової з метою обговорення нагальних потреб України в медичній та соціальній сферах. Обговорили реформування галузі реабілітації з акцентом на протезуванні, потребу в навчанні українських медиків у галузі реабілітації, тактичній медицині, співпрацю у напрямку розмінування, програму ментального здоров'я першої леді Олени Зеленської (22.09.2023 р.);

з експертами американської компанії University Research Co, під час якої обговорили пріоритетні напрямки розвитку сфери охорони здоров'я України в умовах війни. Компанія University Research Co (URC) реалізує проекти у 93 країнах світу, більшість з них – у медичній сфері. Зокрема робота компанії спрямована на покращення якості медичних послуг на «первинці», в материнстві, на боротьбу з небезпечними інфекційними захворюваннями. URC активно співпрацює з багаторічним партнером України – USAID. Обговорили законодавчі плани Комітету, питання переходу приватних медичних закладів до контрактування з НСЗУ, продовження медичної реформи, цифровізацію медичних послуг, розробку стандартів якості по кожній нозології;

з керівництвом міжнародної компанії Palladium Group з метою обговорення питання відновлення медичної інфраструктури та продовження медичної реформи (28.09.2023 р.);

з пані доктором Кірстен Капперт-Гонтер, заступницею голови комітету з питань охорони здоров'я Бундестагу, на якій спільно з народним депутатом України, головою підкомітету з питань адаптації українського законодавства до положень ЄС Комітету Ольгою Стефанишиною обговорили «фармацевтичний безвіз» та питання лікування пацієнтів препаратами на основі медичного канабісу;

з директором представництва International Medical Corps в Україні Метью Стірнсом та доктором Хассаном Аль-Румані, керівником напряму реабілітації, під час якої обговорили пріоритетні напрямки підтримки України на найближчі роки;

з керівництвом Janz Corporation, де обговорили можливість відкриття україно-американського виробництва медичного обладнання;

зі Скоттом Гіберсоном, президентом AMI Expeditionary Healthcare (AMI) та контр-адміралом у відставці, на якій обговорили проміжні результати реформування системи реабілітації ветеранів в Україні.

Крім того, перебуваючи у Вашингтоні у складі української делегації, Голова Комітету:

провів зустріч з американськими колегами, під час якої фіналізовано домовленості щодо підписання двох меморандумів про медичне партнерство між американським та українськими закладами охорони здоров'я (договори в межах ініціативи першої леді Олени Зеленської про медичне побратимство підписали Massachusetts General Hospital та «Родинний медичний центр родинного здоров'я» Дніпропетровщини, а також Massachusetts General Hospital з НДСЛ «Охматдит»);

провів зустріч з керівництвом USAID, на якій обговорили питання запровадження в Україні КРІ для сімейних лікарів, одним з показників якого буде профілактика серцево-судинних захворювань;

провів перемовини з конгресменами, сенатором та представниками Пентагону щодо подальшої підтримки України, спільного виробництва зброї та допомоги у гуманітарній сфері;

виступив в межах Міжнародної ради єврейських парламентарів щодо підтримки України та необхідності об'єднання зусиль у протистоянні новій вісі зла росія/Іран.

За звітний період (станом на 17.01.2024 р.) Комітетом підготовлено 906 документів (відповідей на доручення керівництва Верховної Ради України та Апарату Верховної Ради України, на звернення органів державної влади і місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій та громадян, висновків, роз'яснень, запитів, листів з питань, що стосуються предметів відання Комітету та організації його роботи тощо), опрацьовано 1347 вхідних документів, що надійшли до Комітету.

З роботою Комітету зі зверненнями громадян можна ознайомитись на офіційному веб-сайті Управління з питань звернень громадян Апарату Верховної Ради України у рубриці «Звіти про звернення громадян» за посиланням https://vzvernen.rada.gov.ua/documents/ast_v/zv_zvernen_hr/74318.html.